

Уруууй дьарыгын кэнспизгэ

Тиэмэтэ: «Кыбын»

Сыала-соруга: Озолорго кыбынны ойуур, хонуу, дьиэлэр кестуулэрин уруууйдууларын уэрэтии. Араас мастары, дьиэлэри уруууйдуур сатабылларын салгы сайыннары. Дьыл кэмин кыбыны билэллэрин хатылаабын. Озо уруууйдаан онорон табааран астынарын ситибии. Санарар санатын, тыл саппаабын байыты. Дьарыкка бары кехтеехтук кытталларын ситибии.

Туттуллар тэрил: акварель кырааска, харандаас, уулаах иьиттэр, А4 куех еннеех лиис кумаахы.

Дьарык хаамыта: 1. Тэрээын чааьа. Кыбын туьунан бэсиэдэ.

-Озолоор, утуе кунунэн! Билигин ханнык дьыл кэмэ буолла? (озолор маладьыастар)
Кыбын буоларын хантан биллигит? (Кыбын таьырдьа тымныы, элбэх хаардаах, киэьэ эрдэ халлаан харанарар, сарсыарда хойут сырдыыр, кун тыгара кылгыыр, озолор таьырдьа оонньооботтор)

Кыбын туьунан хобоон аазыазын.

Ыччуу-ычча...

Кыбын тозо буоларый?

Куруук тымныы турарый?

Сайын ханна куотарый?

Саьан куотан хааларый?

Дьэ дьикти, дьикти-дьикти дии

Куммут уота сылыппат,

Куерэгэйбит ыллаабат,

Арай чысхаан ыйылыыр,

Муннун тыаа сыгыныыр.

-Озолоор ханнык дьыл кэмин туьунан хобоон аахтыбытый? (озолор эппизттэрэ)

-Бугун биьиги кыбынны дьыл кэмин кэпсэтиэхпит

Иитээччи: Озолоор бу хартыналарга тугу керезутуй? Ким ойуулуон базарарый? (озолор кэпсээннэрэ ырытыылара)

Иитээччи: Кыбын таьырдьа тазыстахха тымныы туманнаах, ыраас чэбдик салгыннаах.

Физминутка.

-Илиилэрбит тонмут азай, ириэриэххэийн эрэ

-Уччуу, илиибитин имэрийэн биэриэххэийн.

- Сирэйбит эмиз тонмут, имэрийэн биэриэзин.
- Атахтарбыт тонмуттар, имэрийэн биэриэзин.
- Уонна оссо учугэйдик ирэр гына, ойуоккалыазын.

Хамсанылаах ооньуулар:

1.Ойуур кыылларын утуктуу куобах, бере,сабыл.

Иитээччи : Онтон билигин озолоор, таабырынна таайсыазын эрэ.

- 1.Сайын борон кыбын мазан баар уу
-озолор эппиэттэрэ... маладыастар
- 2.Туохтаазар да элбэх, туохтаазар да кэбирэх баар уу. (хаар)
- 3.Уу буолан баран ууга уста сылдыар баар уу. (Муус)
- 4.Манан танаастаах мааны озонньор баар уу. (Тымны)

Иитээччи: Озолоор билигин эксперимент онорон керуехпут. Хаар вулкаанын.

(биьихэ наада уу сода,

2. Сурун чааба. Сыл-сорук туруоруу.

Бугун биьиги озолоор хаар оноруохпут. Кыбын ойуур иьэ барыта иьийэр, уу чуумпу. Кыыллар бары тымныттан саьаннар хахха сири булбуттар.

Кердубут эрэ, миэхэ туох ойуулар баалларый? Туохтар ойууламмыттарый? (хаар, мастар) Кыбын хайдах эбитий? (тымны, чуумпу) Озолоор онтон эьиги бу художниктар онорбут пейзажтарын себулээтигит, кинилэр курдук уруьуйдуоххутун базардыгыт дуо? Эьиги улаатыаххыт базар ким эмит улаатан художник буолуо, онтон билигин эьиги сана уерэнэ сылдыазыт онон бугун эьихэ бу эннэх кыраасканнан «Хаар» уруьуй онорорго ынырабын. Уруьуйдуохпут иннинэ тарбахчааннарбытыгар эрчиллиитэ оноруозун. (Уон догордуу тарбахчааннарбыт) Лииспитин сытыары тутабыт уонна туох бэлэмнэммитин керebut Киистэбитин ууга учугэйдик сайгыыбыт. Киистэбитин баанкабыт кытытыгар ньиккирийэбит, онтон сана ону ылабыт.

3. Тумук чааба

Чэьин эрэ, уруьуйдарбытын керуезун. -Тугу уруьуйдаатыбыт?

-Маладыастар, эьиги уруьуйдаргытыттан мин эмиз олус уердум. – Уруьуйдарбытын торопсуттэрбит кереллеругэр выстапка онорон ыйыахпыт. .

